

16e jg. - 1996 - nr. 1

Secretariaat : Droeskouter 12
9450 Haaltert
Tel. 053/833086.

VAN DE REDAKTIE

Het cruciale weekend nadert, de koorts stijgt.

Reeds ettelijke maanden is het bestuur, versterkt met enkele fantastische werkkrachten uit Heldergem, druk in de weer met de voorbereidingen van het feestelijk jaar "900 jaar Heldergem".

Het was in 1096 dat Manasses, bisschop van Kamerijk, de altaarrechten van Heldergem overdroeg van de Sint-Pietersabdij van Dikkelvenne aan de abdij van Geraardsbergen en waarin voor de eerste maal in geschreven bronnen de naam 'Heldringhem' voorkomt, wat betekent "de woonplaats van Helder".

Wij dachten dat dit feit niet onopgemerkt voorbij kon gaan en de organisatiemolen kwam op gang. De voorbereidingen verliepen vlot, vooral omdat wij enorm veel steun en sympathie ontvangen hebben, waarvoor onze oprechte dank.

Onze erkentelijkheid gaat vooral naar Mevrouw de Burgemeester en heren Schepenen en de raadsleden voor het vertrouwen gesteld in de Heemkundige Kring. Dank zij hun financiële inbreng, aangevuld met de bedragen van de sponsors en de adverteerders, kunnen wij samen met de plaatselijke verenigingen een organisatie uitbouwen die een uitstraling zal zijn van creativiteit en socio-culturele gebondenheid met onze leefgemeenschap.

Wij feliciteren oprecht de Heldergemners met hun "feestelijk jaar". Tal van activiteiten worden in de loop van het jaar georganiseerd door de socio-culturele en sportverenigingen, die hun inspanningen graag beloond zien door een grandioze respons van de inwoners van het dorp en van belangstellenden uit de regio.

De Heemkundige Kring zet Heldergem in de bloemetjes met de opbouw van een tentoonstelling "Een goedendag uit Heldergem" en de publicatie van vier uitgaven: Parochieregisters, Staten van Goed, Burgerlijke Stand en de Geschiedenis van Heldergem!

"Een goedendag uit Heldergem" moet het pronkstuk worden van de viering. Een aantal historische stukken uit de rijksarchieven zullen geëxposeerd worden, samen met tientallen unieke foto's en documenten. Dat deze boeiende tentoonstelling heel wat nostalgische emoties bij de bewoners zal opwekken leidt geen twijfel.

Alvast een deugdzaam feestelijk jaar gewenst!

Namens het HK-bestuur.

Willy De Loose
Voorzitter

Verdere gegevens over deze realisaties en het voorlopig feestprogramma vinden jullie in de programmabrochures en in bijgevoegde folder.

Herinneringen...

Tientallen nog niet gepubliceerde foto's zijn opgenomen in het boek "Geschiedenis van Heldergerm" en/of tentoongesteld op "Een goedendag uit Heldergerm".

Feestwagen bij de inhaling van de burgemeester Victor D'Haeseleer in 1926

Burgemeester Aimé Van Cauter met zijn echtgenote bij zijn inhaling in 1947 samen met de twee schepenen, Urbain De Cooman en Kamiel Impens.

Klas van zuster Martine, 1ste studiejaar in 1940
 geknield, (vlnr): Rachel Verbeken; Irma Lauwereys; Lea D'Hondt; Eliane De Turck;
 Mariette De Leeuw; Marie Louise Pevernagie; onb.
 2de rij: Laurent Matthijs; Robert De Troyer, Pierre Van Den Dooren; Oscar Haegeman;
 Petrus Scheerlinck, Hector De Troyer en Gustaaf Strickx.
 3de rij: Emile Lauwereys; Michel De Troyer; Jan Impens; Alfons Blondeel; Alfons
 Andries; Pierre D'Hondt en Maurice De Koker.

Klas van moeder Leandra in 1952
 Zittend: Cecile De Troyer; Marie Louise Van Den Steen; Adrienne Coppens; Martha
 Lauwereys, Elise De Schrijver en Elvire Marie Ghijssels
 Staand: Juliane Pevernagie; Diana Hespeels; Alfonsine De Geyter; Adeline Moreels;
 Julia Beerens; Monique Andries; Martha Marginet; Marie Louise Ghijssels; Lisette Van
 Der Biest en Yvonne De Landsheer.

BROUWERS EN BIERSTEKERS VAN GROOT-HAALTERT

DEEL II

Bierstekers en stokerijen van Groot-Haaltert

Door het verdwijnen van de lokale brouwerijen, kwam het beroep van biersteker of biertrekker in opgang. De grote brouwerijen leverden in die periode zelf geen gebotteld bier. Deze taak werd uitgevoerd door de lokale bierstekers, die het in grote vaten aangebrachte bier op flessen trokken. Bovendien een bottel-machine dienden de bierstekers zich ook te voorzien van een spoelinstallatie. Volgens de beschrijving van een betrokkene gebeurde dit in een grote kuip gevuld met water. Terwijl, door middel van een met de hand bediend molentje, water in de flessen werd gespoten, werden deze door middel van een draaiende stalen borstel gereinigd. Dit beroep werd meestal gecombineerd met het stoken van genever en likeur. In sommige gevallen werd dit nog uitgebreid met een eigen wijnkelder.

Albert Hoebeek - "Sanderput"

In 1937 startte Albert Hoebeek met de fabricatie van likeur. De eerste firmanaam "St. Martinus" werd later door "Sandersput" vervangen. Deze naam is afgeleid van de familienaam "Sanders". Deze familie was eigenaar van de grond waarop Albert Hoebeek zijn bedrijf oprichtte. Het tweede deel slaat op "de pit" een blusput, gelegen op de wijk Ede.

Albert en Urbain Hoebeek.

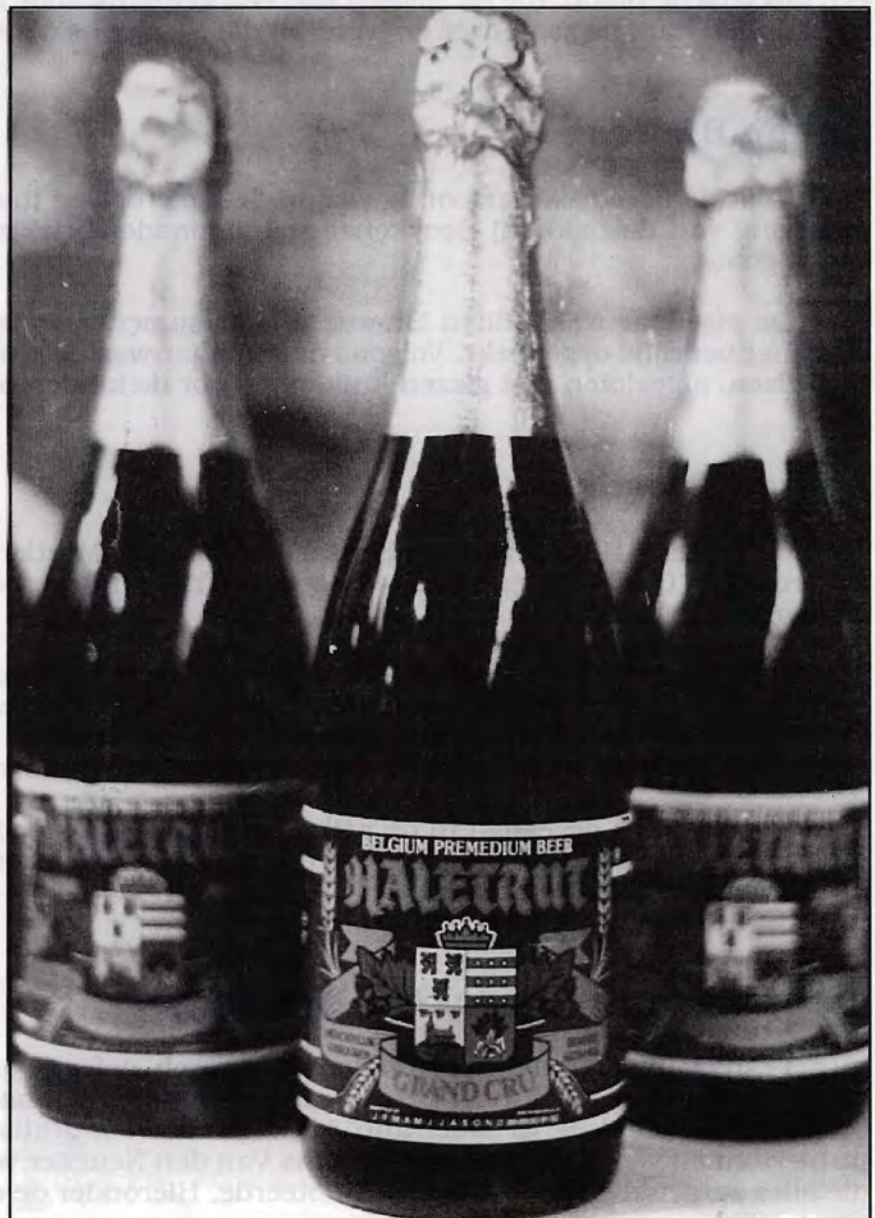
Publiciteit op speelkaart.

Reeds voor de tweede wereldoorlog werd likeur en genever uitgezet, toch is het slechts na 1945 dat het bedrijf op volle toeren draaide. Er werd gestart met de verkoop van gueuze van het merk "Jespers & Boon" terwijl de Anderlechtse brouwerij "Atlas" bier leverde in vaten van 220 liter dat terplaatse op flessen werd getrokken. De bedeling aan particulieren en cafés werd door eigen vervoer verzorgd.

Albert Hoebeeck
 firma Hoebeeck in
 gemaakt van de
 werd gebouwd om
 kleding met een
 kant. Central in
 in 1904 heeft
 wij met moment
 Van Londersele
 Tussen de twee
 "Flikker" die
 danaxiaal uitstap

Albert en Urbain Hoebeeck.

Flessen van het Haalterts
 streekbier.

Albert Hoebeeck huwde met Alice Hendrickx. Hun vier zonen werden in het bedrijf ingeschakeld en twee van hen zouden dit beroep verder blijven uitoefenen. Urbain, die de firma Sandersput in Haaltert verder uitbaat met zijn zoon Albert, zodat men aan de derde generatie toe is. In 1988 lanceerde de firma Sandersput een bierbrouwsel dat "Haletrut" werd gedoopt, een oude schrijfwijze van de naam van ons dorp. Het is een bier van hoge gisting met een alcoholgehalte van 7,8 graden. Qua smaak neigt het lichtjes naar de zoete kant. Centraal in het etiket van het Haletrut-bier staat het wapenschild van Groot-Haaltert. In 1994 bracht Sandersput een zelf vervaardigde Haletrut-citroenjenever op de markt, terwijl men momenteel nog aan de samenstelling van een fruitjenever werkt.

Van Londerzele Frederick

Tussen de twee wereldoorlogen richtte Frederick Van Londerzele, in de volksmond "Flikker" dit bedrijf op. Het vestigde zich in de Molenmeersen waar hij terzelfdertijd een danszaal uitbaatte.

Hij was gehuwd met Emilie Daghuys (Wed. Petrus Nerinckx). Zijn leverancier was de Leuvense brouwerij Breda. Nadat het bier op flessen was getrokken, werd het met paard en kar uitgevoerd bij particulieren en in Haaltertse herbergen. Hij leverde onder andere bier bij Kamiel Elskens "Café Broer" en op de Keiberg bij herbergier Buyl. In deze herberg stond een elektrische piano, die na inworp van een geldstuk voor het nodige vertier zorgde. Zijn zoon Julien nam de zaak over en werd bij diens in pensioensstelling gesloten.

Odilon Brewee

Vóór de tweede wereldoorlog was in de Molenstraat (huidige Windmolenstraat, in de omgeving van de bakkerij Boeykens) een limonadefabriekje gevestigd. Er was ook cider verkrijgbaar.

De eigenaar was Odilon Brewee, die er samenwoonde met zijn zuster. In 1946-47 werd het bedrijfje opgedoekt. Volgens de eigenaar was de sluiting te wijten aan het feit dat de flessen, afgesloten met glazen knickers, door de kinderen werden stukgeslagen.

Georges Mortier

Omstreeks 1920 huwde de Brusselaar Georges Mortier met Odille Van den Neucker. De broer van Odille, Joseph had twee zonen, Frits en Roger, die ook in de bierhandel actief werden.

Het bier dat Georges bottelde was afkomstig van de brouwerij "Haacht". Deze brouwerij, evenals de brouwerij "Atlas" waren beiden in handen van de familie "Van der Kelen". Ook hier werd hetzelfde procedé gevolgd. Het bier werd in grote vaten bij de biersteker geleverd, door hem op flessen getrokken en tenslotte van een kroonkurk voorzien.

De zaak was gevestigd in de wijk Ekent. Georges Mortier was ook herbergier (in het huis waar later Sachez woonde). Alleen oudere lezers zullen zich deze herberg en bierstekerij misschien nog herinneren.

Joseph Van den Neucker - Heynderickx

Frans Van den Neucker, de vader van Joseph, oefende omstreeks de eeuwwisseling op de Kattestraat het zelfstandig beroep van kuiper uit. Toch had hij nauwe bindingen met de brouwerij de Sadeleer. In "weerhulp" i.a.w. in ruil voor gratis pachtgrond, vervaardigde hij de biertonnen voor deze brouwerij. Frans Van den Neucker was een uiterst punctueel man die alles zorgvuldig in een werkboek noteerde. Hieronder de eerste bladzijde uit zijn cahier anno 1896.

Joseph Van den Neucker, die wegens het beroep van zijn vader ook "Kuipers Jefken" werd genoemd, begon er omstreeks 1927 in dezelfde Kattestraat (aan de rijkschool "Cattem", splitsing met de Pluimstraat) met de productie van limonade. In 1930 verhuisde het bedrijf naar de Houtmarkt (nu Stationsstraat). Op het uithangbord kon men lezen "Drankhuis De Boomgaard". Deze naam verwees naar de brouwerij de Sadeleer die vroeger onder dezelfde merknaam bier aan de man bracht.

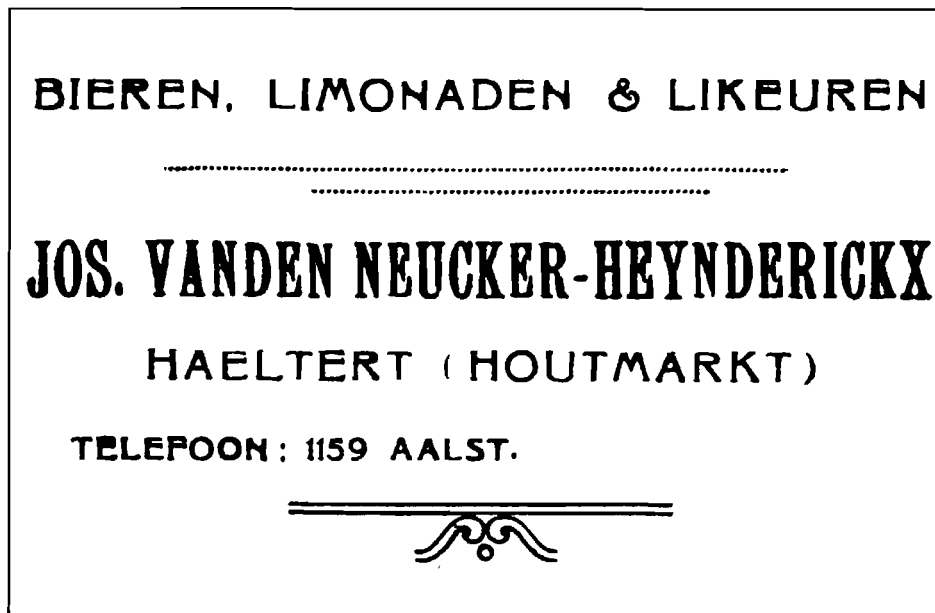
Werkboek

Werk gedaan in het jaar.

Onzes Heeren Jesus Christus 1896

Januari	Houtmarkt	Louis De Rauch eenen drankheener gemaakt.	3 00
Maarschen	Janlee	Jegel, eenen beeshuip gemaakt	4 00
Maert	Briel	Joseph van Herreweghe, eenen Dreeshuip genomen	1 50
Maert	Houtmarkt	Petrus Van den Berghen eenen egge gemaakt	3 50
		een drankheener genomen (galvieg)	0 50
		een beeshuip	0 50
Maarschen	Houtmarkt	Philomen eenen beeshuip gemaakt	4 00
Maert	Houtmarkt	Bernardus Van den steen eenen beeshuip genomen	0 50
Maert	Houtmarkt	Jean Roues eenen beeshuip gemaakt. Gebonden galvieg	4 50
Maert	Houtmarkt	Jean Van den Busch eenen Beeshuip of opgevoerd	1 00
			22 50

Joseph opende er ook een herberg. Geleidelijk aan werd het verkrijgbare assortiment uitgebreid met bieren en likeuren. De twee zonen, Roger en Frits, werden ter versterking in de zaak opgenomen. De nog actieve firma, weliswaar onder ander beheer, is gevestigd in de Diepeweg te Haaltert.

Briefhoofd firma Vanden Neucker - Heynderickx (anno 1930).

Theophile Renneboogh

Theophile Renneboogh begon zijn loopbaan in de bierbranche als opnemer van bestellingen in de herbergen. Hij deed dit in dienst van de brouwerij de Sadeleer. Rond 1930 liet hij een huis bouwen in de wijk Ekent. Zijn zoon Frans die bij hem inwoonde begon in 1932 een likeurstokerij die hij "De Wijngaard" noemde. Hij verhandelde er onder andere "Carloman" volgens de reclame "Genever met faam". Twee jaar later werd er een magazijn bijgebouwd en breidde hij uit met een bierstekerij. Het bier dat hij bottelde was afkomstig van de Aalsterse brouwerij "Zeeberg". Het overgrote deel van de omzet bestond uit tafelbier.

Zijn twee zonen Frans en Jozef hebben het bedrijf tot kort na de oorlog vedergezet. In 1946 werd met biersteken gestopt en overgeschakeld op het uitzetten van bier.

Cyriel Van Liedekerke - "Den Anker"

Deze firma was gevestigd in de Stationsstraat en hield zich uitsluitend bezig met het stoken van genever en likeur. De geneverliefhebbers konden er de keuze maken uit verschillende variëteiten "Buffalo, Jefke's Klaren, Kruikje en Bitter Kek". Kummel en Cordial stonden als specialiteiten aangeschreven.

Hedendaags is de firma Van Liedekerke befaamd omwille van zijn uitgebreide winkelder.

Etiket van de firma Van Liedekerke.

Dierickx - "De Ster"

De firma "De Ster" was eveneens gevestigd in de Stationsstraat, in de omgeving van het station van Haaltert. De stichtingsdatum is ons niet bekend, Toch weten we met zekerheid dat er ooit bier gebotteld werd (zie afbeelding fles). In deze zaak werd ook likeur en genever gestookt. Vooral na de tweede wereldoorlog werden enorme hoeveelheden geestrijke dranken bezorgd aan de bevrijders. Het cognacmerk "Belmar" genoot een grote vermaardheid.

Denderhoutemse bierstekers

C. Anckar

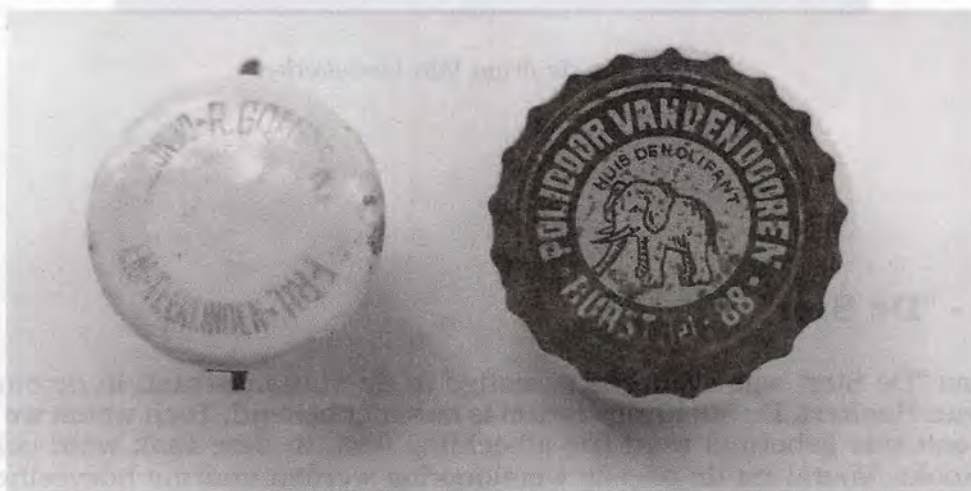
Waarschijnlijk was deze C. Anckar de vader van Emiel, die gehuisvest was in de Advokaat De Backerstraat. Hij was bieruitzetter van beroep. Zijn zoon Marcel heeft eveneens dit vak uitgeoefend maar schakelde naar een andere bezigheid over.

Fles C. Anckaer (Denderhoutem) en Dierickx (Haaltert).

R. Goubert-De Pril

Ook van dit bedrijf hebben wij bitter weinig gegevens. Ons enig houvast is een sluitdop die bewijst dat er in Denderhoutem ooit een bierstekerij (of brouwerij ?) met die naam heeft bestaan. Op de bovenzijde van de sluitdop kunnen we met enige moeite de volgende in cirkelvorm geschreven tekst ontcijferen. We lezen: "R. Goubert-De Pril - Teerlinden Denderhoutem"

Afsluitdop "R. Goubert - De Pril" en biercapsule "Den Olifant".

Victor Peleman

Victor Peleman, die geruime tijd in de brouwerij Maes werkte, ging na de sluiting van dit bedrijf in dienst bij een Ninoofse brouwerij. Hij vestigde zich als biersteker voor deze firma in de Schoolstraat. Later betrok hij zijn bier bij de concurrentie uit Steenhuffel ("Atlas bier").

Cyriel Peleman, een zoon van Victor, zette nog geruime tijd de zaak verder. Zoals alle bierstekerijen verdween ook dit bedrijf. De teloorgang van het beroep plaatste de zaakvoerders van deze kleine bedrijfjes voor de keuze: overschakelen op de bierdistributie of voorgoed de deuren sluiten.

Heldergemse bierstekers

Polidoor Van den Dooren - Huis "Den Olifant"

Polidoor Van Den Dooren zag het levenslicht te Heldergem op 17 december 1900 als achtste kind in het gezin van Adolf Van den Dooren en Mathilde Haesaert. Op 20 januari 1923 huwde hij met Eveline-Maria De Rijck, die evenals hijzelf van Heldergem afkomstig was. Het echtpaar woonde in de Vijverstraat.

Omstreeks 1920 begon hij met deur aan deur verkoop van krieken op zelfgestookte genever. De zaak draaide goed en Polidoor begon grootschaliger te denken. Onder de gedeponeerde naam "Den Olifant" begon hij naast genever ook met de fabricage van likeur en limonade. De eigenaardige naam die Polidoor voor zijn firma koos, valt beter te begrijpen als we weten dat zijn moeder bekend stond onder de bijnaam "Olie Mathilde". Ze werd zo genoemd omdat ze naast het uitbaten van een café ook olie verkocht. Polidoor voegde aan het woord "olie" enkele letters toe en maakte er zijn handelsmerk van.

Toen de tijd van de bierstekers aanbrak, kocht hij een eigen aftrek- en bottelinstallatie. De brouwerij "Van der Schueren" (Zeeberg-Aalst) bezorgde hem het bier dat hij dan op flessen trok en afsloot met een capsule waarop zijn eigen firmanaam voorkwam. Later leverde de Aalsterse brouwerij "De Gheest" hem bier, het werd geleverd in houten vaten van 120 liter. Er waren twee soorten bij hem verkrijgbaar "Extra" en "Oud-bier".

Aanvankelijk bracht Polidoor zijn produkten aan de man met paard en kar. In 1923 schafte hij zich een bestelwagen aan. Dit was meteen de eerste auto in Heldergem. Het was een gesloten wagen van het merk Ford, waarop langs beide zijden zijn reclame was geschilderd.

In 1924 werden zijn huis en magazijn door brand verwoest. Hij verhuisde naar de andere zijde van het dorp (Oud-dorp) waar hij naast zijn bierstekerij ook een herberg opende. De benaming van zijn bierstekerij moet Polidoor wel goed gelegen hebben vermits op het uitgangbord opnieuw "In den Olifant" prijkte. Een reis naar Breda moet grote indruk op hem gemaakt hebben. Korte tijd na zijn terugkeer veranderde hij de naam van zijn café in deze van deze Nederlandse stad. Het is heden ten dage nog steeds een druk bezochte herberg.

Leveringsbon firma De Olifant (fragment).

Polidoor Van den Dooren met paard en kar.

Bestelwagen Bierhandel den Oliphant.

Charles Pipar

Na de tweede wereldoorlog startte Charles Pipar een bierhandel (tevens herberg) op het Oud-dorp te Heldergerm. Aanvankelijk betrok hij het te bottelen bier van de "brouwerij Torrekens" uit het naburige Aaigem. Later werd het bier aangebracht door de Aalsterse brouwerij "De Gheest". Naast bier was ook limonade verkrijgbaar, die geleverd werd door Jules Haegheman.

Lucienne en Leopold Pipar, twee kinderen van Charles, hielpen de zaak mee opbouwen. Ook hier werd het biersteken achterwege gelaten en beperkte men zich tot het bier uitzetten. Leopold bleef dit beroep tot 1983 uitoefenen, nadien nam zijn zoon Rudi het roer in handen.

Lucienne Pipar spoelt flessen op het erf van Charles Pipar.

Leopold Pipar met bestelwagen.

Gustaaf Beerens

Gustaaf Beerens werd te Heldergem geboren op 12 mei 1880. Hij was de zoon van Petrus Beerens en Maria Egidia Van Tittelboom. Op 10 december 1904 huwde hij te Heldergem met de in Aaigem geboren Maria Theresia Van Wassenhove.

Hij begon met biersteken in 1919. Zijn leverancier was aanvankelijk de brouwerij "Van Roy" uit Wieze. Vanaf 1930 betrok hij ook bier van de Aalsterse brouwerij "De Blicck". Zijn zoons: Victor, Arthur en Rufin zorgden voor de distributie bij de klanten zoals toen gebruikelijk met de bierkar.

In 1940 overleed Gustaaf Beerens. De zaak werd gesplitst en verdergezet door Rufin Beerens, gehuwd met Marie Piron en door Henri Van Cauwenbergh (schoonzoon), gehuwd met Orpha Beerens.

Florent Lievens

Florent werd geboren te Heldergem op 8 januari 1914. Zijn ouders waren Leopold Lievens en Maria Theresia De Neve. Op 11 december 1937 huwde hij in zijn geboortedorp met Maria Theresia De Leeuw.

Hij was biersteker van 1946 tot 1952. Zijn bevoorrading gebeurde via de brouwerij Wielemans (Forst).

Kamiel Sonck

Zoon van Alfons Sonck en Maria Alma De Vulder, geboren te Heldergem op 28 september 1907 en gehuwd met Clementina De Cock te Heldergem op 28 september 1946.

Omstreeks 1930 was Kamiel Sonck biersteker te Heldergem, wanneer hij deze zaak stopzette is ons niet bekend.

Biersteker(s) te Kerksken

?.. Van Keymeulen

De enige biersteker die we te Kerksken konden terugvinden werd in de volksmond "Baleken" genoemd, zijn echte naam was Van Keymeulen. Hij startte zijn bierstekerij omstreeks 1925. Bieren, limonades en dergelijke waren bij hem verkrijgbaar.

Het bedrijf was gelegen tegen het gemeentehuis van Kerksken, het was er tevens herberg. Het magazijn bevond zich aan de overzijde van de steenweg. Zijn zoon nam de zaak over maar verkoos uit te wijken naar Aalst, op de Ninovsesteenweg (rechtover de parking van het warenhuis Delhaize). Als firmanaam werd voor "Likeurstokerij de Molen" gekozen.

Hier zijn we (voorlopig) aan het einde gekomen van de geschiedenis der Groot-Haaltertse brouwers en bierstekers. We zijn er ons van bewust dat deze opsomming niet volledig is. Indien een of meerdere lezers van ons tijdschrift nog andere personen kennen die deze beroepen hebben uitgeoefend, zullen we hun informatie in dank aanvaarden en ter aanvulling publiceren.

Als aanvulling bij dit artikel publiceren we hierbij een lijst van de geregistreerde herbergen anno 1779 van Haaltert en deelgemeenten.

(vervolgt

John Scheerlinck.

Bronnen :

Brauerei Verzeichnis Belgien, Förlergemeinschaft von Brauerei Werbemittel. Sammlern, M. Friedrich, 1984.
Het Land van Aalst, 1995, nr. 1.
De Parochiale geschiedenis van Haaltert en Kerksken, E.H. J. De Brouwer.
Staten van Goed van Haaltert en Kerksken, E.H. J. De Brouwer.
Archief familie de Sadeleer.
Grote Winkler Prins encyclopedie.

Met dank aan :

Mr. Paul De Vuyst, bestuurslid Heemkundige Kring Mere (algem. documentatie).
Mr. Willy De Loose, voorzitter Heemkundige Kring Haaltert (persoonlijk archief).
Mr. Edgard Huylebroeck, bestuurslid Heemkring Haaltert (document. Denderh).
Mr. Roger De Troyer, bestuurslid Heemkring Haaltert (documentatie Helderger).
En verder alle personen die ons foto's en documenten in bruikleen gaven.

KIEZERSLIJST TE HELDERGEM 1900 - 1901

Het Meervoudig stemrecht als compromisoplossing.

Op 18 april 1893 besloot de Kamer tot de invoering van het algemeen meervoudig stemrecht voor mannen, met 119 stemmen vóór, 14 tegen en 12 onthoudingen. Iedere burger die ouder was dan 25 jaar en gedurende meer dan één jaar in dezelfde gemeente woonde kreeg stemrecht. ⁽¹⁾

De kiezers die een bepaald minimum aan belasting betaalden en eigenaar waren van een goed ter waarde van minimum 2000 fr. of een rente of intresten opstreken van ten minste 100 fr. per jaar, de houders van een diploma van hoger of middelbaar onderwijs, de huisvaders vanaf 35 jaar, die tenminste 5 fr. belasting op hun woning betaalden, kregen één supplementaire stem. Niemand mocht in totaal over meer dan drie stemmen beschikken en de stemming werd verplichtend.

De gemeenteraadsverkiezingen volgens het nieuwe stelsel volgden vanaf 1895. De gemeentekiezer moest minstens drie jaar de gemeente bewonen, bezat één stem en kon hoogstens over drie bijkomende stemmen beschikken. Het hoogste aantal stemmen voor de gemeenteraadsverkiezingen was dus vier en de minimum ouderdom werd vastgesteld op 30 jaar. ⁽²⁾

De kiezerslijsten te Heldergergem opgesteld van 1 mei 1900 tot 30 april 1901

Voor de Kamer van Volksvertegenwoordigers

214 kiezers met 1 stem	samen 214 stemmen
60 kiezers met 2 stemmen	samen 120 stemmen
42 kiezers met 3 stemmen	samen 126 stemmen
Totaal 316 kiezers, die samen 460 stemmen uitbrachten.	

Voor de Senaat en Provincieraad

162 kiezers met 1 stem	samen 162 stemmen
59 kiezers met 2 stemmen	samen 118 stemmen
42 kiezers met 3 stemmen	samen 126 stemmen
Totaal 263 kiezers, die samen 406 stemmen uitbrachten.	

Voor de gemeente

155 kiezers met 1 stem	samen 155 stemmen
47 kiezers met 2 stemmen	samen 94 stemmen
36 kiezers met 3 stemmen	samen 108 stemmen
17 kiezers met 4 stemmen	samen 68 stemmen
Totaal 255 kiezers, die samen 425 stemmen uitbrachten.	

1. Kroniek van België.

2. Mededelingen van de Heemkundige Kring van Mere, april 1974, Nr. 2.

Bij het afsluiten van deze lijsten waren 61 ingeschrevenen jonger dan 30 jaar. Zij hadden dus geen stemrecht en mochten niet deelnemen aan de gemeenteraadsverkiezingen.

Wie waren de inwoners van Heldergem en wat was het beroep van de 17 mannen met een viervoudige stem voor de gemeenteraadsverkiezingen

1. Baeten Donaat ° Heldergem 17 maart 1828, tapper, Steenweg. Gehuwd te Outer op 30 juni 1848 met De Porre Maria Theresia.
2. Bontinck Gustaaf ° St. Lievens-Houtem 28 januari 1842, landbouwer, Dorp. Gehuwd te Heldergem op 21 november 1877 met De Troyer Seraphina.
3. Cooreman Donaat ° Heldergem 15 augustus 1829, landbouwer, Kerkstraat. Gehuwd te Denderhoutem op 2 september 1872 met De Kerpel Maria Sidonia.
4. De Boe Martien ° St. Lievens Esse 23 februari 1842, landbouwer, Mottenhoek. Gehuwd te Heldergem op 05 november 1873 met Alexandrina Schoupe.
5. De Klerck Victor ° Nederbrakel 29 mei 1849, gemeenteonderwijzer, Dorp. Gehuwd te Ninove op 22 januari 1874 met met Van der Niepen Maria Ther.
6. De Pelsmaecker Karel ° Heldergem 24 augustus 1829, landbouwer, Kerkstraat. Gehuwd te Heldergem op 18 november 1857 met Tuypens Amelia.
7. De Troyer August ° Heldergem 11 maart 1854, landbouwer, Kerkstraat. Gehuwd te Heldergem op 21 augustus 1895 met Versnick Maria Antonia.
8. De Swaef Pieter Frans ° Heldergem 15 juli 1853, tapper, Mottenhoek. Gehuwd te Haaltert op 21 augustus 1879 met Callebaut Joanna.
9. D'Haezeleer Amand ° Nederhasselt 15 juli 1833, landbouwer, Oom. Gehuwd te Nederhasselt op 24 november 1889.
10. Fermon Pieter ° St. Antelinks 19 februari 1820, landbouwer, Steenweg. Gehuwd te Heldergem op 9 november 1881 met Haesaert Joanna Maria.
11. Goeman Pieter ° Heldergem 28 juni 1845, landbouwer, Oom. Gehuwd te Heldergem op 9 november 1881 met Rosalia Van de Velde.
12. Thys Angelus ° St. Lievens Esse 13 april 1813, landbouwer, Driesch. Gehuwd te Heldergem op 14 juni 1854 met Mertens Carolina.
13. Van den Neucker Pieter Jan ° Heldergem 27 februari 1855, landbouwer, Oud-Dorp. Gehuwd te Aaigem op 24 augustus 1892 met Joanna Van Vaerenbergh.
14. Van Houdenhove Jan Baptist ° Heldergem 17 juli 1822, landbouwer, Oom. Gehuwd te Heldergem op 27 november 1873 met De Pelsmaecker Rosalia.
15. Van Liedekerke Albien ° Heldergem 21 februari 1842, tapper, Driesch. Gehuwd te Aspelare op 24 juli 1895 met Verhoeven Maria Joanna.
16. Van Wassenhove Ferdinand ° Borsbeke 22 februari 1837, tapper, Oom. Gehuwd te Heldergem op 26 oktober 1864 met Silvia Van Houdenhove.
17. Verleysen Leopold ° Welle 30 mei 1853, landbouwer, Dorp. Gehuwd te Welle op 17 februari 1885 met Pieters Celestina.

Wat opviel was het grote aantal herbergen te Heldergem in 1900, want 29 bewoners waren tapper van stiel. De cafés situeerden zich in de verschillende wijken, zodat er voldoende gelegenheid was om de dorstigen te laven.

Dorp :

Coppens Constant	° Heldergem 30 januari 1855
De Troyer Donaat	° Heldergem 11 oktober 1858
D'Haeseleer Victor	° Appelterre 20 januari 1867
Groebbens Jozef	° Heldergem 19 oktober 1865
Lievens Rene	° Heldergem 13 juli 1863
Pardaens Pieter Frans	° Heldergem 29 juni 1857

Kerkstraat :

Andries Jan Baptist	° Heldergem 17 februari 1855
De Pauw Benoit	° Heldergem 15 april 1860
Lievens Gustaaf	° St. Antelinks 11 januari 1860
Meganck Jan Benedikt	° Heldergem 1 november 1834
Muylaert Domien	° Haaltert 8 september 1839
Vonck Domien	° Erembodegem 19 oktober 1833

Dries :

De Pauw Theophiel	° Heldergem 20 augustus 1852
D'Hoker Marcellien	° Heldergem 1 februari 1865
Mertens Petrus	° Heldergem 4 november 1834
Thijs Lodewijk	° Heldergem 12 oktober 1863
Van Liedekerke Albien	° Heldergem 21 februari 1842
Van Liedekerke Petrus Amand	° Heldergem 4 februari 1867
Van Wassenhove Gustaaf	° Aaigem 26 januari 1859

Mottenhoek :

De Swaef Pieter Frans	° Heldergem 15 juli 1853
Haesaert Jozef	° Heldergem 27 juni 1859
Sonck Donaat	° Kerkeken 10 juli 1840
Temmerman Kamiel	° Heldergem 17 februari 1859

Oom :

Backaert Jozef	° Outer 1 november 1847
De Backer Constant	° Heldergem 10 augustus 1855
Van Wassenhove Ferdinand	° Borsbeke 22 februari 1837

Steenweg :

Baeten Donaat	° Heldergem 17 maart 1828
Grootvriendt Domien	° Haaltert 5 maart 1851

Oud-Dorp :

Van den Dooren Adolf	° Herzele 18 februari 1862
----------------------	----------------------------

Beroep van de andere kiezers.

Men vermeldde eveneens 145 werklieden en 101 landbouwers.

En vervolgens :

7 zonder beroep

5 metsers:

Andries, Constant, Kamiel, Karel, Leopold en Petrus Ludovicus, allen zonen van Antonius Breynaert.

5 houtzagers:

D'Haegeleer Frederik en zijn twee zonen August en Joannes Baptist. Van Boven Joannes Baptist en zijn zoon Karel.

3 kleermakers:

Bisback Constant en zoon Gustaaf. Bisback Livien.

3 boomsnoeiers:

De gebroeders De Cooman Desideer en Kamiel. Remi Van Melkebeke.

2 schoenmakers:

Hanssens Theodoor en Van Caeneghem Karel.

2 schrijnwerkers:

De Rouck Desideer en Trogh Pieter.

en tenslotte :

Smid: Baeten Pieter Frans

Heldergem 8 juni 1856, Driesch.

Strooidekker: De Cock Bernard

° Heldergem 23 januari 1846, Kerkstraat.

Schilder: De Cock Petrus

° Heldergem 1 september 1872, Kerkstraat.

Slachter: Hoebeke Frans

° Heldergem 18 juli 1863, Dorp.

Wagenmaker: Jacobs Jan Baptist

° Heldergem 4 december 1848, Driesch.

Kloppermaker: Lievens Petrus Enselmus

° St. Antelinks 2 december 1861, Kerkstraat.

Kasleider: Pardaens Albien

° Nederhasselt 1 juli 1820, kerkstraat.

Koster: Van den Neucker Frans

° Heldergem 16 maart 1847, Dorp.

Bakker: Van den Steen Petrus

° Aaigem 26 februari 1853, Kerkstraat

Burgemeester en landbouwer:

De Swaef Jan Baptist

° Heldergem 16 juli 1855, Mottenhoek.

Pastoor: Van de Velde Lodewijk

° Sarlardingem 26 juni 1848, Dorp.

Gemeenteontvanger: De Leeuw Petrus

° Heldergem 14 december 1855, Oom.

Gemeenteonderwijzer: De Klerck Victor

° Nederbrakel 29 mei 1849, Dorp.

Veldwachter: Maesschalck Frans

° Heldergem 1 mei 1842, Mottenhoek.

Roger De Troyer.

EEN ONBEKENDE “HEERLIJKHEID” IN DENDERHOUTEM ⁽¹⁾

Een hele reeks documenten, in één omvangrijk boek samengebracht, vermelden een langgerekt gebied waarvan de benaming wellicht door niemand meer gekend is: de heerlijkheid GINDERBINNEN. Dit goed ligt in het Noord-oosten van Denderhoutem. Vertrekken we op de lange baan in de Stichelen, richting Vondelen, dan liggen de eerste percelen allemaal rechts van ons. Eenmaal aan de Bijloke-hoeve gekomen vinden we kris kras percelen links en rechts van de weg. We dalen af naar de Eigenstraat om bijna in Welle uit te komen.

De geheelheid bestaat uit niet minder dan 191 stukken land, kleine en grote, veelal naast mekaar gelegen, in grillige vormen, zich slingerend “als een gordel van smaragd” langs de “Willebeke”. Al deze percelen zijn opgedeeld in 16 velden. In de zomer is dit een heerlijk gebied; een rustig stuk natuur. Lichte glooiingen, in de dalen opgevuld met malse weiden; langs de hellingen geurige, vele akkers; verderop een groot stuk bos, men zou haast zeggen: nog een maagdelijk woud. De vergelijking met Multatuli’s gekende uitspraak gaat zo wel een beetje op.

We kennen het domein zo goed omdat de vaardige landmeter Philips De Dijn er een prachtstukje van maakte ⁽²⁾. Het geheel vormt één groot boek, 33 pagina’s tellend. Vooraan is een “... figuratieve kuaerte” ingeplakt. Het is een uitzonderlijk mooie afbeelding van de 191 percelen “... naer de rechte proportie bij elk stuck ghecoleurt, Inhoudende grootte ende numero als men bevindt in den bouck op de marge. De Partijen met witte sonder grootte ende numero en sijn in desen gheenen schoof subject”.

Opengelegd meet dit plan 1,60 m. in de lengte bij 0,495 m. in de breedte. Uit één stuk vel (vermoedelijk ezelsvel) is het in enkele delen opgeplooid, zodat het, na eeuwen “rust” moeilijk te hanteren is en niet te fotocopiëren. Gelukkig is dit kunststuk heel gaaf bewaard, derhalve heel duidelijk en uiterst fijn verzorgd. In het midden, op een vrije plaats, maalde De Dijn in overdadige kleuren het sierlijk wapenschild van de heer van het goed.

Bij de kaart is een hele bladzijde uitleg te lezen. We nemen hieruit over dat de eigenaar Ridder Hendrik Van Etten was. Deze “heere van Westmeerbeeck” ⁽³⁾ had recht op de vijfde schoof ⁽⁴⁾ op al deze landen, tweehonderd dagwand ⁽⁵⁾ groot ! Dat was dus wel een rijkelijk betaalde pacht. Zoals de tekst klaar aantoonde had hij hierop recht wegens zijn huwelijk met Margriete Van Etten; hij was dus haar man en ook “monboor” (= voogd). In de pachtvoorwaarden wordt nog duidelijk bepaald.

1. Niets van alle vruchten of gewassen — schooflanden waren nooit weiland of hooiland — mocht geogst worden voor dat de “schoofstecker” het deel van de heer had verzameld in de “schoofschoor”.

2. Elk jaar moet, per dagwand, een hoop “evene” (d.i. haver) alsmede een “penninck par. (= Parijse waarde) waerof de vier hoopen maeken eenen Aelsterschen veertel” (d.i. een oude graanmaat, volgens de streek variërend tussen de 60 en 90 liter; we herkennen er een viertel in).

3. Op de “vrijlanden” (ongeveer als de eigendom van de gebruiker te beschouwen) moet zelfs de penning, de rente en de “evene” geheven worden.

---

(1) R.A. te Beveren; afd. Land van Rotselaar; Denderhoutem: De heerlijkheid Ginderbinnen.

(2) Van deze Ninoolse “... lantmeter ende mathematicus, bij de Aertshertoghen wijlent gheadmitteert ...” zijn talrijke kaarten en plannen bekend. Dit dateert van 1631.

(3) Dorp in de Antwerpse zuiderkempen, gefusioneerd met Houtvenne en Hulshout. De Nicuwe entiteit heet HULSHOUT.

(4) Schoof kan in ons dorp voor “pikkeling” gelden.

(5) Alleen de oudere Van Dale en Verschuieren (1961) geven het woord: “zoveel als een man in een dag omploegen kan, ca. 1/4 bunder.

De heer laat duidelijk stipuleren dat hij dit in het jaar 1631 doen vastleggen heeft:

a) bij de figuratieve kaart; b) bij vermelding van alle partijen land, met de pachter, de oppervlakte en de aangelanden.

De verhuurde akkers worden hier, sterk ingekort gegeven, vooral ten behoeve van onze stamboomzoekers.

I. De "WILLEBEKE";

1, De kerk van Denderhoutem: 96 R (1 roede = 1/100ste dagwand); 2, Joos Daemen: 97 R; 3, Jan Van der Naillen 97 R; 4, Joos Guens 1 d 3 R; 5, Ghijs Guens 1 d; 6, Machiel Guens 1 d; 7, Pieter Guens 1 d 3 R; 8, Christiaen Steppe 97 R; 9, Joos Guens 1 d 54 R; 10, Machiel Guens 98 R; 11, Jan Sterck 67 R 9 voeten (= ca 1,50 m²); 12, "de hoirs (kinderen of erfgenamen) Thomas Van der Paelt 2 d 19 r; 13, Joos Daemen 1 d 5 R; 14, Machiel Guens 80 R; 15, Bastiaan Van Hespelgem 1 d 4 R 5 V; 16 Adriaen Guens 87 R; 17, Pieter Guens 1 d 4 R; 18, Machiel Guens 2 d 6 R; 19, Jan Van der Naillen 98 R 10 V; 20, "Den Armen van Denderhoutem" (= het huidige O.C.M.W.) 30 R; 21, de wwe Gillis De Feytere 20 R.

II. Het "DIJNSVELDEKEN ES GEHEEL SCHOOFLANDT"

1, Pieter Van den Steene 1 d 37 R; 2, Adriaen Van den Steene 72 R; 3, Ghijs Guens 33 R 6 V; 4, Joos Ghuens 99 R 6 V; 5, Jan Van der Naillen 1 d 2 R; 6, Christiaen Step 98 R 8 V; 7, Jan Sterck 25 R; deze laatste pachtte er ook een "behuysde stede" bij.

III. "DEN OPPERSTEN SCHOONAERDE ES GEHEEL SCHOOFLANDT".

1, Joos Guens 1 d; 2, Joos Daemen 75 R; 3, Jacques Van Ypere 92 R 10 V; 4, Jan Callebaut 92 R 10 V; 5, Adriaen De Sadeleere 1 d; 6, Jan Van der Straten 51 R; 7, Pieter Guens 1 d; 8, Franchois Scherlinck 94 R 10 V; 9, Joos Van Dorpe 92 R 14 V; 10, "De Beijloke van Ghendt" 2d 40 R (6); 11, Jan Sterck 43 R; 14 V; 12, Pieter Scherlinck 1 d 47 R; 13, Ghijs Guens 75 R; 14, Jan Sterck 43 R; 15, De Bijloke 50 R; 16, Jan Van der Naillen 14 R; 17, Jacques Van Ypere 67 R 10 V; 18, Jan Callebaut 56 R 10 V; 19, Adriaen Guens 1 d 9 R; 20, Joos Guens 1 d 63 R; 21, Jan Sterck 78 R; 22, Cornelius De Lien 1 d 9 R; 23 "secretaris" Berty (een ambtenaar ?) 54 R; 24 Jan Sterck 25 R 25, "t Hospitael van Aelst" 65 R; 26, Joos Kieckens 1 d; 27, Adriaen Bayens 2 d; 28, Dhoirs Gillis Guens 3 d 11 R.

IV. "DEN NEERSTEN SCHOONAERT".

1, Jacques Van Ypere 53 R; 2, Jan Callebaut 53 R; 3, Jan Sterck 37 R; 4, "Den H.Geest van Aelst" 30 R 10 V; 5, "Den Armen van Denderhoutem" 2 d 9 1/2 R; 6, Jan Van der Naillen 1 d 60 R; 7, De Bijloke 1 d 59 R; 8, Cornelis Cobbaert 1 d 69 R; 9, Cornelis Beeckman 87 R; 10, Cornelis Cobbaert 42 R; 11, Adriaen Guens 85 R 6 V; 12, De Bijloke 2 bunder (= ca 8 d); 13, Pieter Van den Steene 1 d 4 1/2 R; 14, Adriaen De Sadeleere 1 d 43 R; 15, Franchois Scheerlinck 90 R; 16, Joos Kieckens 83 R 10 V; 17, De Bijloke 1 d; 18, Joos Daemen 94 R; 19, De Bijloke 2 d 10 1/2 R; 20, Pieter Van den Steene 1 d 67 R 7 V; 21, Denderhoutem, den Armen 50 R; 22, De Bijloke 1 d 80 R; 23, Pieter Guens 68 R; 24, Jacques Meganck 48 R; 25 Jan Van der Naillen 56 R; 26, Franchois Scheerlinck 16 R; 27, Jan Van der Naillen 50 R; 28, Franchois Scheerlinck 1 d 8 R; 29, Joos Daemen 1 d 8 R.

V. HET MATTEMANSVELD.

1, De Bijloke 4 d 33 R; 2, Gillis Van der Naillen 1 d 49 R 13 V; 3, Lieven Taelman 1 d 13 R 15 V; 4, De kerk van Denderhoutem 52 R.

---

(6) De BIJLOKE is een aloude, nu nog goed draaiende, landbouwuitbating in de Stichelen; behalve de schuur werden alle gebouwen vernieuwd; de hoeve met vele akkers behoorde reeds van in de middeleeuwen aan de godshuizen van Gent; derhalve nu nog vaak aangeduid met de woorden "t Hospice van Gent".

VI. HET PLASCHVELD.

1, De Bijloke 2 d 4 R; 2, Jaspar Mooock 1 d 98 R 9 V; 3, De Bijloke 3 d 82 R 7 V; 4, De Bijloke 9 d 32 R; 5, Lieven Taelman 21 R; 6, Jacques Goossens 1 d 26 R; 7, de wwe Cornelis de Lien 2d 37 R; 8, De Bijloke 2 d 10 R.

VII. HET SCHOSSCHEVELD.

1, Bastiaan Van Mespelgem 1 d 2 R 7 V; 2, Pieter Guens 94 R 7 V; Lieven Taelman 1 d 22 R; 4, Martin Van der Franen 97 R; 5, Jan De Clerck 59 R; 6, De Bijloke 1 d 75 R; 7, Joos Kieckens 1 d 36 R; 8, Martin Van der Franen 76 R; 9, het klooster van Sint-Adriaan te Geraardsbergen 71 R; 10, Jacques De Spiegeleere 1 b 67 R; 11, de H.Geest van Aalst 36 R; 12, Cornelis Roelandt 90 R.

VIII. HET BORREVELD.

1, De Bijloke 8 d 93 R; 2, Jan De Clerck 1 d 9 R 10 V; 3, Lieven Taelman 1 d 8 R; 4, Pieter Van den Steene 32 1/2 R; 5, Cornelis Cobbaert 29 1/2 R; 6, Gillis Van der Naillen 62 R 14 V; 7, de wwe Cornelis De Lien 63 R 10 V.

IX. HET NEERVELD

es geheel schooflandt, gereserveert 39 R in de West zijde". "Alle de partijen gelegen opt Neervelt sijn schooflandt ende gaen alle sijn sevende schoof gereserveert 39 R in den Westen teghen derselve van Adriaen Van der Hoeven Noort sheeren straete Oost het hof van de Beijloke in Ghendt, suijt den Beijloken meerschen in twee sijden Joos de Meyere ende den H.Geest van Aelst ende es groot 2 b 1 d 76 1/2 R.

X. HET MERREVELD.

1, Jan Van Mechelen 57 R 12 V; 2, Lieven Taelman 51 R 6 V; 3, De Bijloke 3 d 41 R 4 V; 4, Gillis Eeman 48 R 12 V; 5, Cornelis Muylaert 33 R; 6, Jacob De Sadeleere 30 R; 7, Martin Van der Franen 56 R; 8, Pieter Beeckman 34 R 15 V; 9, Adriaen Soncke 56 R.

XI. HET VONDELVELD.

1 Gillis Vernailen 65 R; 2, dhoirs Pieter Muylaert 50 R, halven schoof; 3, Cornelis Muylaert 72 R, halven schoof; 4, Adriaen De Sadeleere 72 R, halven schoof; 5, de hoysr Ghijs Goossens 97 R 13 V; 6, Jacques De Spiegeleere 1 d 35 R 17 V; 7, Cornelis De Bruyne 76 R; 8, dhoirs Ghijs Goossens 74 R; 9, Jacques De Spiegheleere 1 d 96 R; 10, dhoirs Ghijs Goossens 98 R; 11, het Begijnhof van Aalst 98 R.

XII. IN HET VELDEKEN TER BIEST.

1, Cornelis Muylaert 16 R; 2, de H.Geest van Denderhoutem 50 R; het hof en de stede van Jacques De Spiegheleere 1 d.

XIII. HET "COEYVELT".

1, Jacob De Sadeleere 1 d 34 R 14 V; 2, de hoysr Jacob Meganck 91 R; 3, Joos De Sadeleere 75 R; 4, Adriaen De Sadeleere 1 d 14 R 10 V; 5, Jaspar Mooock 82 R; 6, Gillis Eeman 82 R; 7, Jacob De Sadeleere 75 R; 8, Cornelis Cobbaert 35 R; 9, dhoirs Jacob Meganck 40 R; 10, Cornelis Mooock 97 1/2 R; 11, Adriaan De Sadeleere 1 d 15 R; 12, Pieter Raes 1 d 20 R 14 V; 13, Cornelis Mooock 1 d; 14, Martinus Sacqué 35 R; 15, Jaspar Mooock 45 R; 16, Adriaan De Sadeleere 45 R; 17, Pieter Raes 1 d 1 R; 18, Jacob De Sadeleere 1 d 89 R; 19 Jacob De Sadeleere 50 R.

XIV. "DEN AELSTERSCHEN WECH".

1, Machiel De Sadeleere 1 d. 20 1/2 R; 2, Cornelis Mooock 68 R; 3, dhoirs Ghijs Goossens 2 d 8 R; 4, Jacob De Sadeleere 1 d 24 R; 5, de H.Geest van Denderhoutem 12 R; 6, Pieter Raes 1 d 2 R; 7, dhoirs Pieter Muylaert 1 d 51 R; 8, de Bijloke 82 R; 9, Adriaan tSoncke 87 R; 10, de H.Geest van Kerksken 75 R; 11, de Kerk van Denderhoutem 1 d 11 R 13 V; 12, dhoirs Ghijs Guens 1 d 99 R; 13, Joos Van der Straten "... een stuck schoofflant, nu behuyst" 60 R; 14, Lieven Verspeeten 56 R; 15, Adriaan Meganck 48 R; 16, Pieter Cromphout 49 R; 17, Jacob De Sadeleere 1 d 1 R; 18, Merten Van der Franen 48 R; 19, Cornelis Mooock 1 d 34 R 10 V.

XV. HET MEIVELD.

1, Jan Van Auwenrode 73 R; 2, Gillis Callebaut 73 R; 3, Jaspar Mooock 52 R; 4, Cornelis Mooock 73 R; 5, Jacoleere 2 d.

XVI. HET "BLOCKVELT".

1, "De Cappelrije van aldersielen te Denderhautem" 1 d 9 R 12 V; 2, Cornelis Van der Straeten 43 R; 3, Adriaan Meganck 47 R; 4, Joos Van der Staten 43 R.

Dat zijn dan al de percelen. Bij natelling stelt men vast dat de gezamenlijke oppervlakte ruimschoots de 200 dw. overschrijdt. Het is ook goed te merken dat de pachthoeve "de Bijloke" in de Stichelen veruit de grootste pachter was. Dat totaal bedraagt meer dan 17 ha, verdeeld over 16 percelen. Voeg daarbij wat aan de Bijloke zelf toebehoorde en we kennen een voor die tijd reusachtig bedrijf ⁽¹⁾.

Tal van namen klinken ons, Denderhoutemnaren, niet vreemd in de oren.

Edgard Huylebroek.

1. Aanvulling bij voetnota (1) pag. 2: A. Van Heddeghem publiceerde het boek: "De oude Bijloke". een middeleeuws abdij-hospitaal: Amsterdam, Antwerpen 1978.

INHOUD MEDEDELINGEN

HEEMKUNDIGE KRING HAALPERT

15de JAARGANG - 1995

Nr 1

1. Inschrijvingsregister nationale militie, Heldergem, 1800-1816, deel II Roger De Troyer
2. Familie Kiekens te Denderhoutem, deel III Marc De Moyer
3. Een gedicht voor F. de Muyter, Denderhoutem. Willy De Loose
4. Olijtert, g'edj ons ert gestool'n Gilbert Redant
5. Liedeken voor den burgemeester, Kerksken (O. Heereman) Willy De Loose
6. Herinneringen, foto huwelijken KAJ-leiding Willy De Loose
7. Inhoud mededelingen 14de jaargang, 1994

Nr 2

1. Genealogie, overzicht uitgaven R. Lievens
2. Merkwaardige Staat van Goed, overliden Maeyken Ooghe, 1646, deel I Jef Herreman
3. Herinneringen, huwelijksjubileum 1935 C. De Wilde-Monsieur Willy De Loose
4. Het socialisme te Kerksken, foto Willy De Loose
5. Eerste gemeentebestuur Denderhoutem als ' Belgische gemeente ' Edgard Huylebroek
6. Uit het kerkarchief, Heldergem Roger De Troyer.
7. Geschil rond pachten Kapittelgoederen te Haaltert in 1845, deel I John Scheerlinck
8. Meyer van vader op zoon te Denderhoutem Edgard Huylebroek.
9. Dispuut om kerksleutel te Denderhoutem Edgard Huylebroek
10. Aanstelling van een milicien te Heldergem John Scheerlinck
11. Plichten Denderhoutemse vroedvrouwen in 1784 Edgard Huylebroek

Nr 3

1. Merkwaardige Staat van Goed, deel II Jef Herreman
2. Denderhoutem, Capellaen Beeckman Edgard Huylebroek
3. Herinneringen, klasfoto Haaltert 1932 Willy De Loose
4. Heldergemse soldaten, 1893-1912, deel I Roger De Troyer
5. Benoeming koster te Haaltert, 1825 John Scheerlinck
6. Telling paarden, Denderhoutem, 1769 Edgard Huylebroek
7. Kerksken in het verweer, 1896 Willy De Loose

Nr 4

1. Brouwers en bierstekers Gr-Haaltert, deel I John Scheerlinck
2. Heldergemse soldaten, deel II Roger De Troyer
3. Dialect, medeklinker D vaak op de wip Gilbert Redant